

សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់លោកឯកអគ្គរដ្ឋទូត William A. Heidt ជាមួយអ្នកសារព័ត៌មាន

ស្ថានទូតអាមេរិក ប្រចាំទីក្រុងភ្នំពេញ
ថ្ងៃទី១២ ខែកញ្ញា ព.ស.២៥៦១ គ.ស.២០១៧

សូមអរគុណដែលបានអញ្ជើញមកថ្ងៃនេះ។ ខ្ញុំសូមធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ខ្លីមួយ បន្ទាប់មក ខ្ញុំ
នឹងឆ្លើយសំណួរលោកអ្នក។

នៅថ្ងៃទី២ កញ្ញា ខ្ញុំបានចាកចេញទៅសហរដ្ឋអាមេរិក ដោយមិនបានគ្រោងទុក ដោយសារហេតុផលផ្ទាល់ខ្លួន។ ៤០នាទីបន្ទាប់ពីខ្ញុំបានចាកចេញទៅ រដ្ឋាភិបាលបានចាប់ខ្លួនលោក កឹម សុខា ជាមេដឹកនាំបក្សប្រឆាំង ដោយចោទថាក្បត់ជាតិ ទាក់ទងនឹងមតិដែលលោកទំនងជាបាននិយាយកាលពី ៤ឆ្នាំមុន។

និយាយដោយត្រង់ទៅ ខ្ញុំគ្មានការភ្ញាក់ផ្អើលទាំងស្រុងនោះទេ នៅពេលខ្ញុំទទួលដំណឹងអកុសលនេះ។ តែខ្ញុំមានការភ្ញាក់ផ្អើលចំពោះការចោទប្រកាន់ទៅលើសហរដ្ឋអាមេរិក ទាក់ទងនឹងការចាប់ខ្លួនលោក កឹម សុខា ដែលគ្មានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ ឬគួរឲ្យទុកចិត្តបានបន្តិចណាសោះ។

វាគឺជាការចោទប្រកាន់មិនធម្មតា។ ការងារការទូត ជាធម្មតា ត្រូវបានធ្វើដោយប្រើភាសាដែលមានការប្រយ័ត្ន និងប្រកបដោយការគោរព គឺប្រភេទនៃភាសាដែលខ្ញុំនឹងប្រើនៅថ្ងៃនេះ។ សារដែលពិបាកត្រូវបានបញ្ជូនជាលក្ខណៈឯកជនសិន។ ប្រទេសជាមិត្តនឹងគ្នាតែងតែរកមើលវិធីបំបាត់ការខ្វែងគំនិតគ្នា។

តែនៅក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ជាច្រើនដងហើយដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានរងការចោទប្រកាន់គ្មានមូលដ្ឋាន មិនត្រឹមត្រូវ និងខុសដោយចេតនា។

វាធ្វើឲ្យខ្ញុំមានអារម្មណ៍ឈឺចាប់ណាស់។ ខ្ញុំគិតថាលោកអ្នកដឹងហើយថា ខ្ញុំមានការទាក់ទងពិសេសជាមួយប្រទេសកម្ពុជា ហើយខ្ញុំបានមកដល់ប្រទេសកម្ពុជាកាលពី ២ឆ្នាំមុន ដោយបានទទួលការណែនាំឲ្យខិតខំលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងរបស់យើង។ ជាការពិត ខ្ញុំនិងបុគ្គលិករបស់ខ្ញុំតែងតែគោរពដល់គ្រប់គ្នា ចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈក្នុងចំនួនតិចបំផុត ហើយត្រឹមត្រូវ ហើយរកមើលវិធីធ្វើសហប្រតិបត្តិការ និងលុបបំបាត់ការខ្វែងគំនិតគ្នារវាងប្រជាជនដ៏អស្ចារ្យរបស់យើងទាំងពីរ។

ខ្ញុំបានអញ្ជើញអ្នកសារព័ត៌មានមកថ្ងៃនេះ ដើម្បីធ្វើការពន្យល់លើបីចំណុច។ ចំណុចទីមួយគឺងាយទេ ពោលគឺថា រាល់ការចោទប្រកាន់ដែលលោកអ្នកបានឮនៅក្នុងពេលប៉ុន្មានសប្តាហ៍ថ្មីៗនេះស្តីពីសហរដ្ឋអាមេរិក គឺសុទ្ធតែខុសទាំងអស់ ។ អត្ថបទនៅក្នុងសារព័ត៌មានថ្មីៗនេះ ស្តីពីការចាប់ខ្លួនលោក កឹម សុខា ត្រូវបានគេសរសេរខុសទាំងស្រុងនិងដោយចេតនា ក្នុងការហៅអ្វីដែលសហរដ្ឋអាមេរិកកំពុងធ្វើនៅកម្ពុជា។ វាពិតជាការបង្វែរការយកចិត្តទុកដាក់ចេញពីបញ្ហាពិតប្រាកដមែន (Red herrings)។

ឥឡូវ ខ្ញុំសូមជម្រាបលោកអ្នកនូវអ្វីដែលយើងបាននិងកំពុងធ្វើ។ ខ្ញុំមិនអាននូវបញ្ជីសកម្មភាពទាំងអស់នោះទេ តែការពិតគឺថា កម្មវិធីរបស់យើងមានការស៊ីចង្វាក់គ្នាគួរឲ្យកត់សម្គាល់តាំងពីស្ថានទូតរបស់យើង បានបើកឡើងវិញ នៅឆ្នាំ១៩៩៤។

- យើងគឺជាអ្នកគាំទ្រដ៏ខ្លាំងមួយចំពោះការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ យើងបានជួយកម្ពុជាក្នុងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌការងារមួយ ដែលបានទាក់ទាញក្រុមហ៊ុនសម្លៀកបំពាក់ល្បីៗនៅក្នុងពិភពលោក ដោយរួមទាំងក្រុមហ៊ុនរបស់អាមេរិករាប់សិបផងដែរ។ នៅក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅនេះ យើងបានបង្កើតឧស្សាហកម្មថ្មីស្រឡាងមួយដែលមានតម្លៃ ១០០លានដុល្លារ ស្តីពីទំនិញសម្រាប់ការធ្វើដំណើរ ដែលនៅពេលនេះ ប្រើកម្លាំងកម្មករចំនួនជិត ១០០.០០០នាក់។
- គ្រាន់តែនៅឆ្នាំនេះ យើងបានសម្តោចកម្មវិធីកសិកម្មថ្មីមួយ ដែលគិតគូរចំពោះបញ្ហានៃតម្លៃកសិករផលទាបខ្លាំងដែលប៉ះពាល់ដល់កសិករកម្ពុជា។ យើងបានជួយកម្ពុជានៅក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានៃផលិតភាពកសិកម្មទាប និងអសន្តិសុខស្បៀង អស់រយៈពេលជាង ២០ឆ្នាំមកហើយ។
- យើងបានសម្រេចភាពជឿនលឿនធំៗនៅក្នុងការលើកកម្ពស់សុខភាពសាធារណៈនៅកម្ពុជា។ ដោយមានជំនួយរបស់អាមេរិក កម្ពុជាជិតក្លាយជាប្រទេសដំបូងគេនៅលើផែនដីនេះ ដែលខិតទៅជិតការមានអត្រាឆ្លងមេរោគអេដស៍ក្នុងកម្រិត ០%។ យើងកំពុងតែដឹកនាំការស្រាវជ្រាវនៅក្នុងការព្យាបាលជំងឺគ្រុនចាញ់ដែលមានភាពស្មុំនឹងឱសថ។
- យើងបានផ្តល់ការអប់រំដល់ជនជាតិកម្ពុជាចំនួនរាប់ពាន់នាក់ តាមរយៈកម្មវិធីផ្លាស់ប្តូរក្នុងការសិក្សានិងជំនួយដទៃទៀត។ យើងបានកសាងទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធរវាងប្រជាពលរដ្ឋ និងប្រជាពលរដ្ឋ ដែលបានជាប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសទាំងពីរហើយបានធ្វើឲ្យមានការផ្សះផ្សាឡើងវិញនៅកម្ពុជា។ យើងបានផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីរាប់ពាន់នាក់ ហើយបានជួយបង្រៀនភាសាអង់គ្លេសដល់កុមារដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពខ្សត់ខ្សោយ។
- យើងគឺជាកម្លាំងដ៏ខ្លាំងក្នុងការធ្វើឲ្យមានយុត្តិធម៌។ យើងបានចាប់ខ្លួនឧក្រិដ្ឋជនដែលជាការធ្វើឲ្យប្រទេសយើងទាំងពីរមានសុវត្ថិភាព ហើយយើងបានប្រកៀកស្នាគ្នាជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីកាត់បន្ថយការជួញដូរមនុស្ស។
- យើងបានធ្វើការអប់រំ និងអភិរក្សវប្បធម៌ខ្មែរ។ ប្រជាពលរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តល់ថវិកាសម្រាប់ធ្វើការអភិរក្សទ្រព្យសម្បត្តិជាតិខ្លះៗមានតម្លៃបំផុតរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដូចជាប្រាសាទភ្នំបាក់ខែង និងប្រាសាទហាន់ជ័យ។

- យើងបានជួយពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា។ ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលខ្លះបានរិះគន់ផ្នែកនេះនៃកម្មវិធីរបស់យើង តែយើងមានមោទនភាពចំពោះការងាររបស់យើងក្នុងការកែលម្អអភិបាលកិច្ច និងជួយអ្នកដឹកនាំក្នុងការឆ្លើយចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលគេធ្វើជាតំណាងឲ្យ។ យើងបានជួយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ហើយបានបង្រៀនគណបក្សនយោបាយនានា ដោយរួមទាំងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាផងដែរ ស្តីពីវិធីបង្ហាញពីកម្មវិធីរបស់គេដល់អ្នកបោះឆ្នោត។

ប្រវត្តិសាស្ត្របានដើរតួនាទីមួយចំណែកនៅក្នុងការចោទប្រកាន់ជាច្រើនក្នុងចំណោមការចោទថ្មីៗទាំងនេះ ហើយយើងសូមទទួលស្គាល់កេរ្តិ៍ដំណែលរបស់យើងនៅក្នុងសង្គ្រាមរៀតណាម។ តែយើងមានការប្តេជ្ញាចិត្តនៅក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានៃកេរ្តិ៍ដំណែលនេះ។ តើលោកអ្នកដឹងទេថាយើងបានផ្តល់ប្រាក់ចំនួនជាង ១៦០លានដុល្លារ សម្រាប់ការងារលុបបំបាត់យុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះ? ពាក់កណ្តាលនៃប្រាក់នេះត្រូវបានប្រើសម្រាប់លុបបំបាត់យុទ្ធភណ្ឌដែលទម្លាក់ដោយយន្តហោះអាមេរិក នៅភាគខាងកើតនៃប្រទេសកម្ពុជា។ តែប្រាក់ចំនួនពាក់កណ្តាលទៀតត្រូវបានប្រើសម្រាប់ដោះមីនរបស់ចិន សូវៀត និងរៀតណាមនៅភាគខាងលិចប្រទេសនៅតាមចម្ការមីនដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ១០ដងលើសគ្រាប់ ដែលទម្លាក់ដោយអាមេរិក។

ក្នុងពេល ២សប្តាហ៍ខាងមុខនេះ យើងនឹងរៀបរាប់រឿងពិតស្តីពីសកម្មភាពរបស់យើង ហើយពន្យល់ថា ហេតុអ្វីក៏វាសម្រាប់ប្រទេសយើងទាំងពីរ។ សូមតាមដានទំព័រហ្វេសប៊ុករបស់យើង និងសូមជួយផ្តល់មតិ។

ចំណុចទី ២ របស់ខ្ញុំក៏មានលក្ខណៈសាមញ្ញដូចគ្នានេះដែរ។ ច្រើនដូចការនិយាយស្តីពីប្រទេសអាមេរិកនៅពេលនេះដែរ គឺជាព្រឹត្តិការណ៍នៅក្នុងខែកន្លងទៅនេះមិនប៉ះពាល់ទៅលើសហរដ្ឋអាមេរិកទេ តែវាប៉ះពាល់ទៅលើប្រទេសកម្ពុជាទៅវិញទេ។ មួយដំហានម្តងៗ ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះកំពុងតែធ្វើឲ្យប្រទេសកម្ពុជាឯកភាពពីសហគមន៍អន្តរជាតិ ក្នុងពេលដែលកម្ពុជាត្រូវការជំនួយគាំទ្រអន្តរជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនឲ្យឡើងមួយកម្រិតទៀត ហើយប្រកួតប្រជែងជាមួយប្រទេសជិតខាងនៅក្នុងសមាគមអាស៊ាន។

សំដីប្រឆាំងអាមេរិកបានធ្វើឲ្យជនជាតិអាមេរិក និងអ្នកទេសចរណ៍លោកខាងលិចជាច្រើនមានអារម្មណ៍លែងកក់ក្តៅជាងមុន ពេលធ្វើដំណើរមកកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ឆ្នាំនេះអ្នកទេសចរទាំងនោះ អាចទៅចាយលុយនៅហាឡុងបេយ៍ ឬនៅភូកេត ជាជាងនៅអង្គរវត្ត។

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ក្រុមហ៊ុនអាមេរិក និងលោកខាងលិចក៏មានអារម្មណ៍លែងកក់ក្តៅជាងមុន ផងដែរ ហើយក្រុមហ៊ុនកាន់តែតិចថែមទៀតនឹងមកវិនិយោគនៅកម្ពុជា។ លោកអ្នកប្រហែល ជាបានឃើញសេចក្តីថ្លែងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធុរកិច្ចអាមេរិក-អាស៊ានទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ហើយ។

អ្នកធ្វើការបរិច្ចាគមនុស្សធម៌អាមេរិក ដែលជាក្រុមធំជាងគេ និងមានទ្រព្យច្រើនជាងគេនៅក្នុង ពិភពលោក ក៏លែងមានអារម្មណ៍គិតថា ខ្លួនគេត្រូវបានទទួលស្វាគមន៍ដែរ។ ខ្ញុំប៉ាន់ប្រមាណ ថា អង្គការសប្បុរសធម៌អាមេរិកបានសាងសង់សាលាចំនួនជាង ១.០០០នៅកម្ពុជា។ វាជា ចំនួនដ៏ច្រើនមែនទេ? ខ្ញុំបានឮពីអង្គការសប្បុរសធម៌ធំៗខ្លះថា ការធ្វើប្រតិបត្តិការនៅកម្ពុជា កាន់តែប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្លាំង ហើយពួកគាត់កំពុងតែពិចារណាប្តូរការងាររួចរបស់គាត់ ទៅឥណ្ឌូនេស៊ី បង់ក្លាដេស ឬវៀតណាមវិញ។

ប៉ុន្តែផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ខ្លាំងបំផុតធ្លាក់មកលើកិត្តិយសរបស់កម្ពុជាក្នុងនាមជាប្រទេសប្រជា ធិបតេយ្យក្មេងខ្ចី។ កាលពីបីខែកន្លងទៅ កម្ពុជាបានរៀបចំការបោះឆ្នោតដែលមានភាពសេរី និងយុត្តិធម៌បំផុតរបស់ខ្លួន តាំងតែពីឆ្នាំ១៩៩៣មក។ ជាភាពត្រឹមត្រូវ ប្រជាជនកម្ពុជាមាន មោទនភាពចំពោះរឿងនេះ ហើយជាភាពត្រឹមត្រូវ ដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានអបអរសាទរ រដ្ឋាភិបាល និងប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាចំពោះរឿងនេះ។

បីខែបានកន្លងផុតយ៉ាងឆាប់រហ័សមកដល់ពេលនេះ។ ជាការពិត ប្រសិនបើការបោះឆ្នោតជាតិ កម្ពុជា ប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃនេះ គ្មានអ្នកសង្កេតការណ៍អន្តរជាតិគួរឲ្យជឿជាក់ណាមួយចាត់ទុក ថាការបោះឆ្នោតនេះមានភាពសេរី និងយុត្តិធម៌ ឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីឆន្ទៈរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ឡើយ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា គ្រប់គ្នានឹងគិតអំពីចំណុចនេះដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។ ប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យមាន លក្ខណៈពិសេស។ ក្នុងប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យ ប្រជាជនធម្មតាមានតួនាទីពិតប្រាកដនៅក្នុង ប្រទេសរបស់គាត់ ហើយទំនាក់ទំនងរបស់រដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនមានភាពរឹតតែស៊ីជម្រៅ។ ប្រទេសដទៃមើលមកអ្នកក្នុងន័យផ្សេងផងដែរដូចជាមានការគោរពនិងយល់កាន់តែច្រើន។ វា ជាអ្វីដែលសមនឹងតម្លៃនៃការតស៊ូ។

ហើយចំណុចចុងក្រោយរបស់ខ្ញុំគឺ៖ ទោះបីជាមានព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់កើតឡើងកាលពីខែ មុនក្តីខ្ញុំគិតថា នៅតែមានពេលដើម្បីសង្គ្រោះការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១៨របស់កម្ពុជាបាន បន្តការ

អភិវឌ្ឍប្រជាធិបតេយ្យរបស់កម្ពុជា និងស្ដារទំនាក់ទំនងទ្វេភាគីរបស់យើង។ ប៉ុន្តែវាទាមទារឲ្យមានសកម្មភាពម៉ឺងម៉ាត់ជាបន្ទាន់។

យើងសូមចូលរួមជាមួយសហភាពអឺរ៉ុប ក្នុងការទាមទារឲ្យដោះលែងលោក កឹម សុខា ជាបន្ទាន់។ ដំណើរការធម្មតារបស់ទីផ្សារសារព័ត៌មានកម្ពុជាក៏គួរទទួលបានការស្ដារឡើងវិញផងដែរ។ ការដាក់សម្ពាធលើសង្គមក្រៅរដ្ឋាភិបាលគួរត្រូវបានបញ្ឈប់។ ហើយប្រហែលជាសំខាន់ជាងនេះទៅទៀតនោះ រដ្ឋាភិបាល, បក្សប្រឆាំង, និងសង្គមក្រៅរដ្ឋាភិបាលគួរតែចាប់ផ្ដើមកិច្ចសន្ទនាអំពីអនាគតប្រជាធិបតេយ្យរបស់កម្ពុជាក្នុងបរិយាកាសបើកចំហរ គោរព និងគ្មានសម្ពាធទេ។

ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ដោយការកត់សម្គាល់ផ្ទាល់ខ្លួនថា ចាប់តាំងពីយើងមកដល់ប្រទេសកម្ពុជាកាលពី ២ឆ្នាំមុន ភរិយាខ្ញុំ កូនប្រុសខ្ញុំ និងរូបខ្ញុំផ្ទាល់មានកិត្តិយសដែលទទួលបានការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្ដៅពីប្រជាជនកម្ពុជា រៀងរាល់ថ្ងៃជាពិសេសកាលពីខែមុន។ ហើយខ្ញុំក៏មានមោទនភាពចំពោះការខិតខំ និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់បុគ្គលិកអាមេរិកនិងខ្មែររបស់ស្ថានទូត ព្រមទាំងសហគមន៍អាមេរិកជាទូទៅផងដែរ។

ជាការពិត អាមេរិកមិនមែនជាប្រទេសស្មុគ្រស្មាញពិបាកធ្វើការជាមួយនោះទេ។ សូមធ្វើមកលើយើងដោយយុត្តិធម៌ និងយាយជាមួយយើងដោយស្មោះត្រង់ ធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្នាតាមដែលអាចធ្វើបាន ប្រើប្រាស់អំណាចទីផ្សាររបស់យើងដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់អ្នកស្វាគមន៍កម្មវិធីជំនួយ និងក្រុមហ៊ុនរបស់យើង។

ក្តីសង្ឃឹមរបស់ខ្ញុំគឺថា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងបង្ហាញដល់យើងនូវសុឆន្ទៈដែលយើងបានបង្ហាញដល់គេ ដើម្បីបន្តឡើងវិញនូវភាពជាដៃគូដ៏ពិសេស និងខ្លាំងក្លាដែលយើងមានរហូតមកដល់កាលពីមួយឆ្នាំមុននេះ។

សូមអរគុណច្រើន!